

Velkommen til HMS-årsmøte 2023

Fakultet for naturvitenskap

HMS-året 2023

Status for NV-fakultetets HMS-handlingsplan 2023/24

Endringsprosess for instituttstruktur: HMS-perspektivet

18. januar 2024

Når	Hva
08.30 – 08.40	Velkommen v/Dekan
08.40 – 09.30	Gjennomgang av HMS-året 2023 Status HMS-handlingsplan 2023-24
09.30 – 09.45	Pause
09.45 – 11.00	Endringsprosess instituttstruktur – hva betyr det for HMS-området? <ul style="list-style-type: none"> • Innledning ved Dekan • Innledning fra Lokalt Hovedverneombud (LHVO) • Gruppearbeid
11.00 – 11:30	Oppsummering fra gruppearbeid i plenum Avslutning
11.30 – 12.00	Lunsj

HMS-året 2023

- HMS-avvik
- Tilsyn
- Brannvernrutiner
- HMS-runde
- Aktuelle HMS-saker
- Sykefravær
- Psykososialt arbeidsmiljø
- HMS-årsrapport til NTNU sentralt, tilbakemelding til NV
- Status for HMS-handlingsplan 2023-24

HMS-avvik

- Det er viktig at alle ansatte og studenter forstår betydningen av avviksmelding som et sentralt verktøy i det systematiske HMS-arbeidet. Ved å melde avvik sørger vi for å lære av hendelsene og gjør det mulig å dele erfaringene.
- HMS-koordinator er saksbehandler. Verneombud og overordnet leder har innsyn i alle avvik ved egen enhet.
- Avviksmeldinger er et viktig grunnlag for fakultets oppfølging av HMS-saker.
- Totalt antall meldte HMS-avvik for NV-fakultetet i 2023 var **305**, som er litt høyere enn i 2022 (279 avvik).
- Det er (svært) store forskjeller mellom instituttene mht. antall avviksmeldinger, også når størrelsen på instituttet tas i betraktning.

HMS-avvik

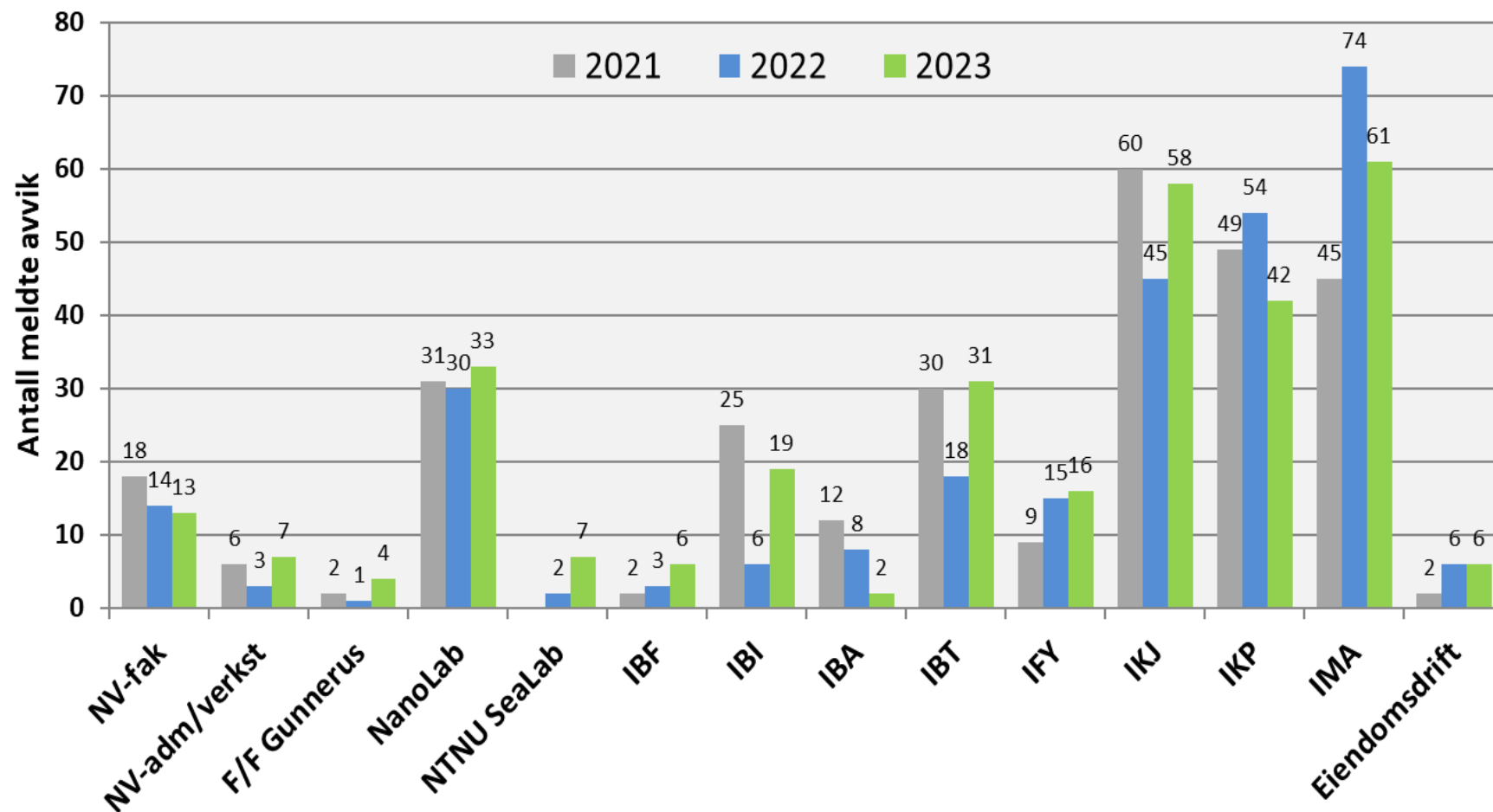
Antall avviksmeldinger

2021: 291

2022: 279

2023: 305

Meldte HMS-avvik i 2021, 2022 og 2023 fordelt på enhet

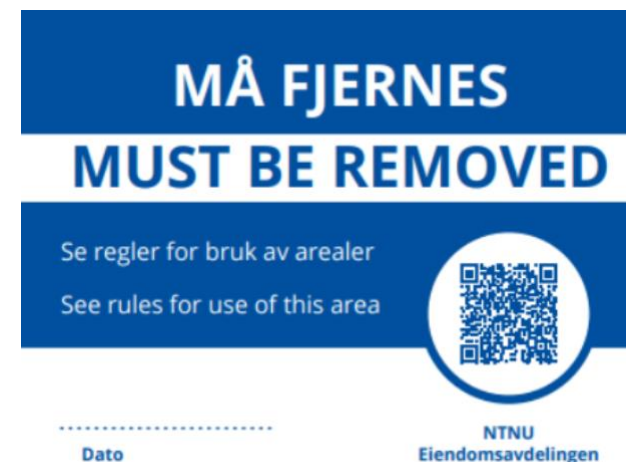
- 10 avviksmeldinger knyttet til faktisk personskade i 2022.
- For ett av disse var konsekvens angitt som «Alvorlig».
- Det ble sendt 4 skademeldinger til NAV knyttet til avvik med personskade. (2022: 6 skademeldinger).
- Det var 3 avvik som var knyttet til skader som medførte fravær (≤ 3 dager)

Tilsyn

- Helsedirektoratet: Tilsyn etter genteknologiloven 21-23. november, NV-fakultetet
- Involverte institutter: IBI, IBT, IKP
- Dokumentasjon levert Helsedirektoratet før tilsyn ble funnet tilfredsstillende
- Rapport fra Helsedirektoratet ikke ferdig
- Det forventes noen anmerkninger (forbedringspunkter), men ingen alvorlige avvik

Brannvernrutiner

- Eiendomsavdelingen har satt fokus på rømningsveier. Det er meldt inn en rekke avvik knyttet til bruk av rømningsvei til lagring etc.
- Gjennomgang av rømningsveier er gjort med brannteknisk konsulent og rapport påpeker mange avvik og forbedringspunkter.
- Endringer i områdeansvar: *Områdeansvarlig skal gjennomføre **periodisk tilsyn i eget område** minst en gang i måneden, og sørge for at rømningsveier og rømningsdører er fri for hindringer: Se: [Brannvernoppgaver for områdeansvarlig](#)*
- Strengere praksis for rømningsveier, bl.a. fjerning av printere i korridorer.
- *Rømningsveier skal holdes ryddige og ikke brukes til lagring. Se: [Regler for bruk av arealer](#)*

HMS-runde

- HMS-runde gjennomføres ved NV hver høst. HMS-rapport leveres til fakultetet.
- Fakultetet gir evt. føringer om særskilt fokus. I 2023 ble frie og ryddige rømningsveier satt som særskilt tema på bakgrunn av «aksjon» fra Eiendomsdrift ang. ryddige rømningsveier.
- Status for gjennomføring av HMS-runde: Alle har gjennomført HMS-runde og levert rapport.
- Rapportene gir generelt et inntrykk av godt systematisk HMS-arbeid. I varierende grad har instituttene avdekket lagring etc. i rømningsveier og igangsatt/besluttet tiltak for å rydde opp.

Andre aktuelle HMS-saker

- Nytt system for risikovurdering – EQS (samme plattform som avvikssystemet). Kunngjort at lansering skjer i januar. Digitalt opplæring blir lagt ut på Innsida.
- Nytt stoffkartotek: Felles anskaffelse for UH-sektoren → Workplace Safety. Chemical Manager (EcoOnline) fases ut medio mars. Introduksjonskurs er gjennomført.
- Kartlegging av vannskaderisiko: etablering av systematisk forebygging av vannskade, samarbeid med Eiendomsavdelingen, Seksjon for vedlikehold. Pilot: Realfagbygget (IBI, IKJ, IFY). Faktorer som avgjør vannskaderisiko (inkl. vanntilkoplet brukerutstyr), registreres pr rom.

NTNU

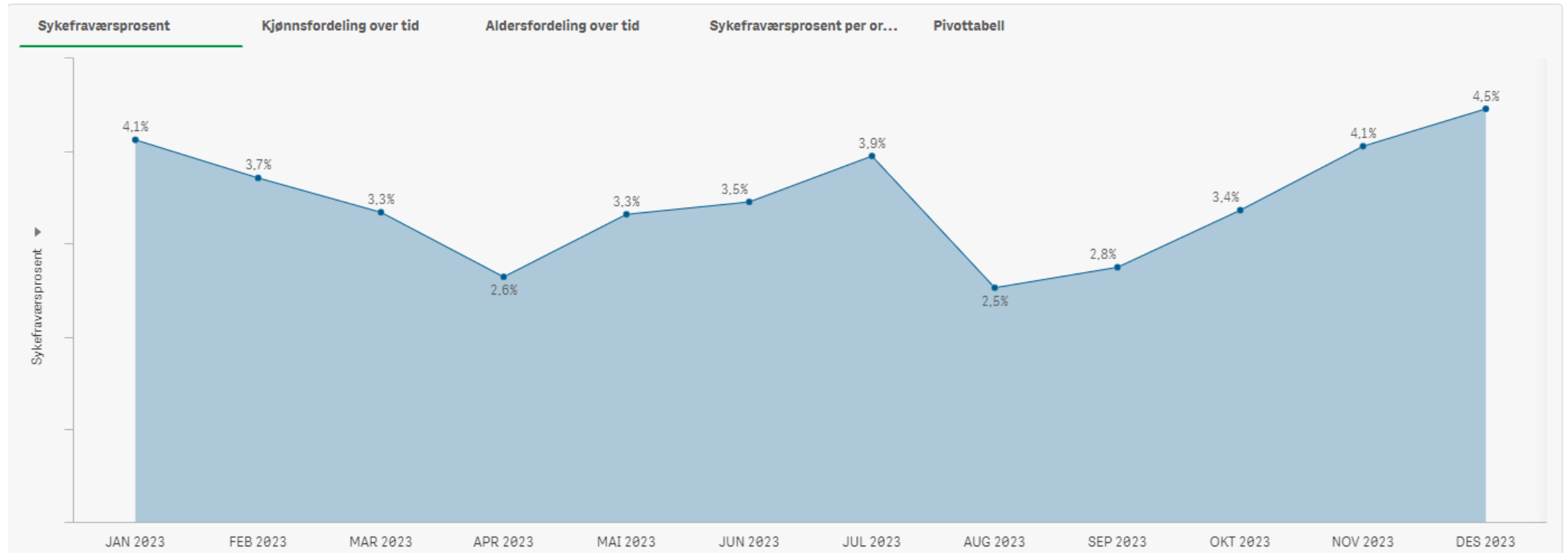
Kunnskap for en bedre verden

Sykefraværstatisikk

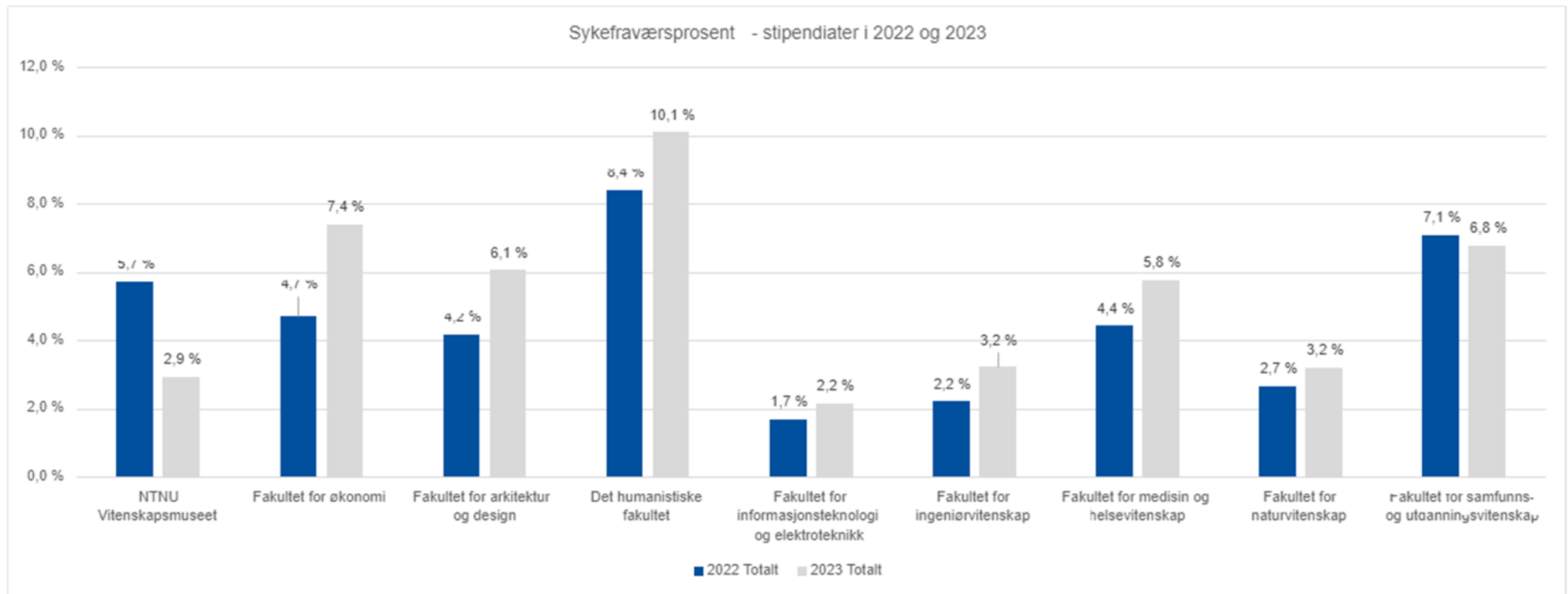
ved Fakultet for naturvitenskap 2023

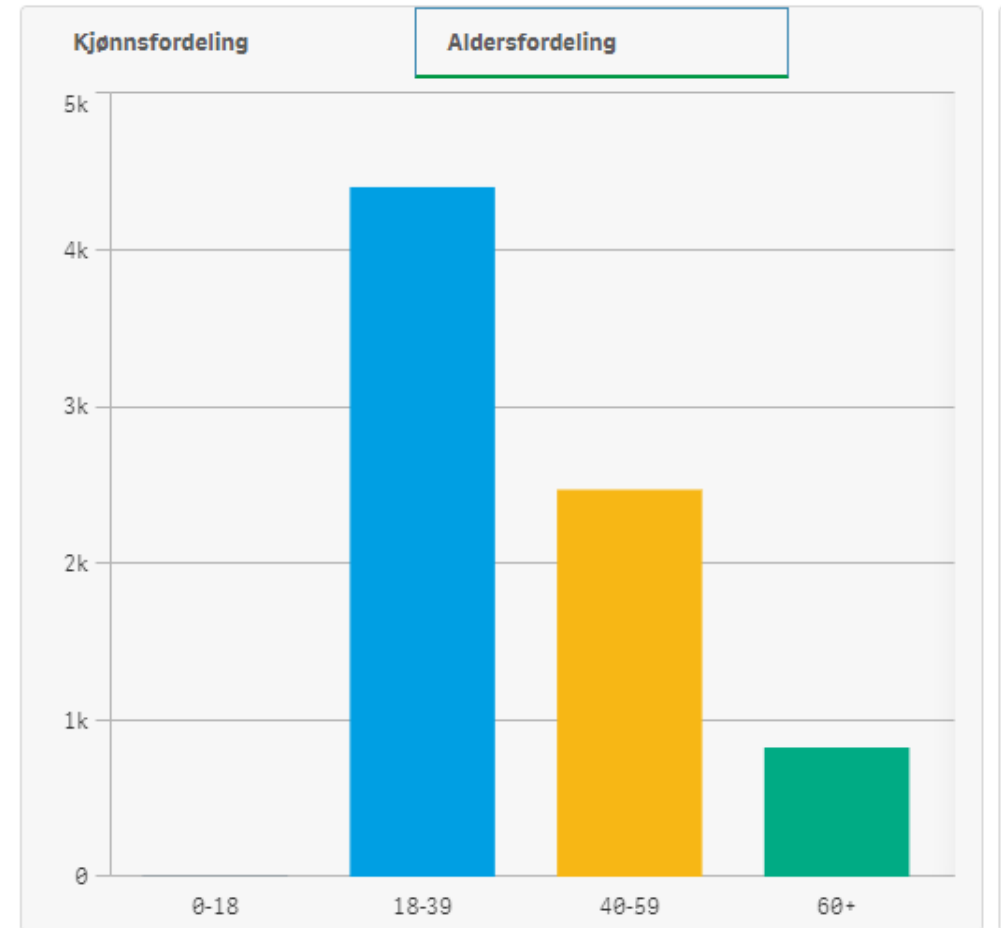
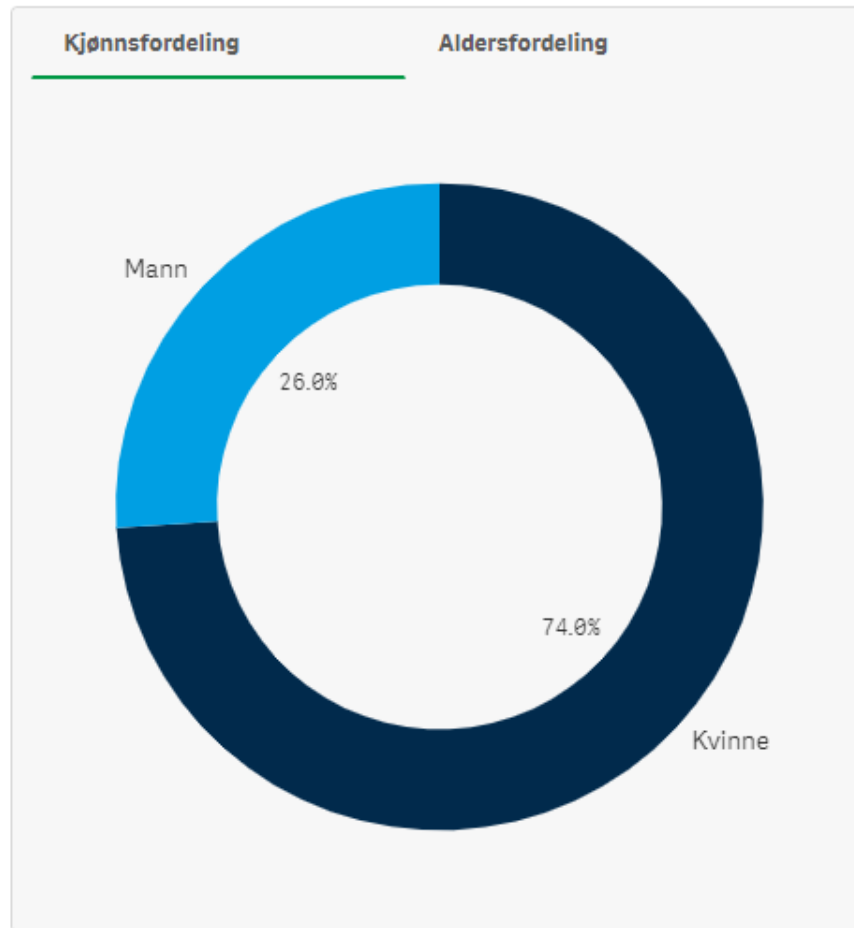
Sykefraværsprosent ved NV 2023

Sykefraværsprosent for stipendiater

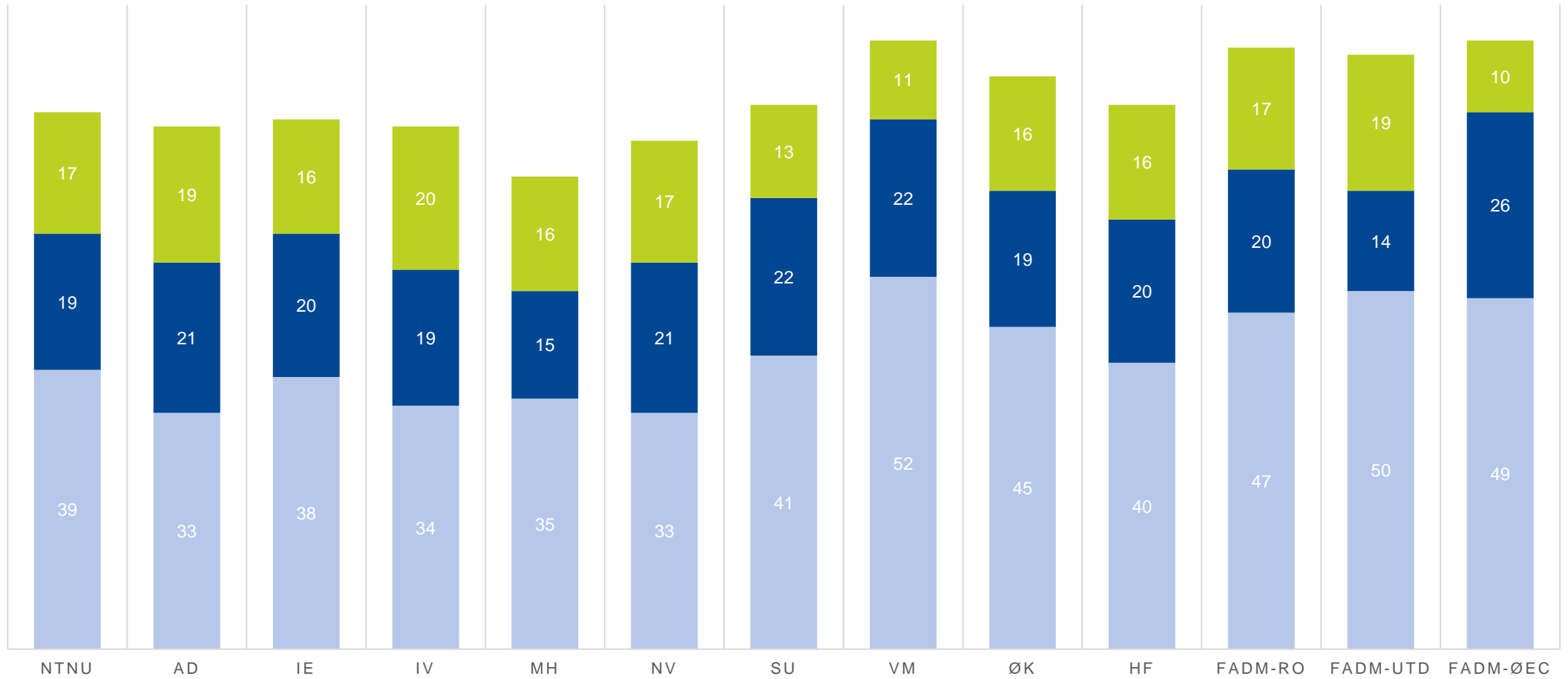
Kjønn – og aldersfordeling blant alle sykmeldte ved NV 2023

Arbeidsmiljøundersøkelsen 2023

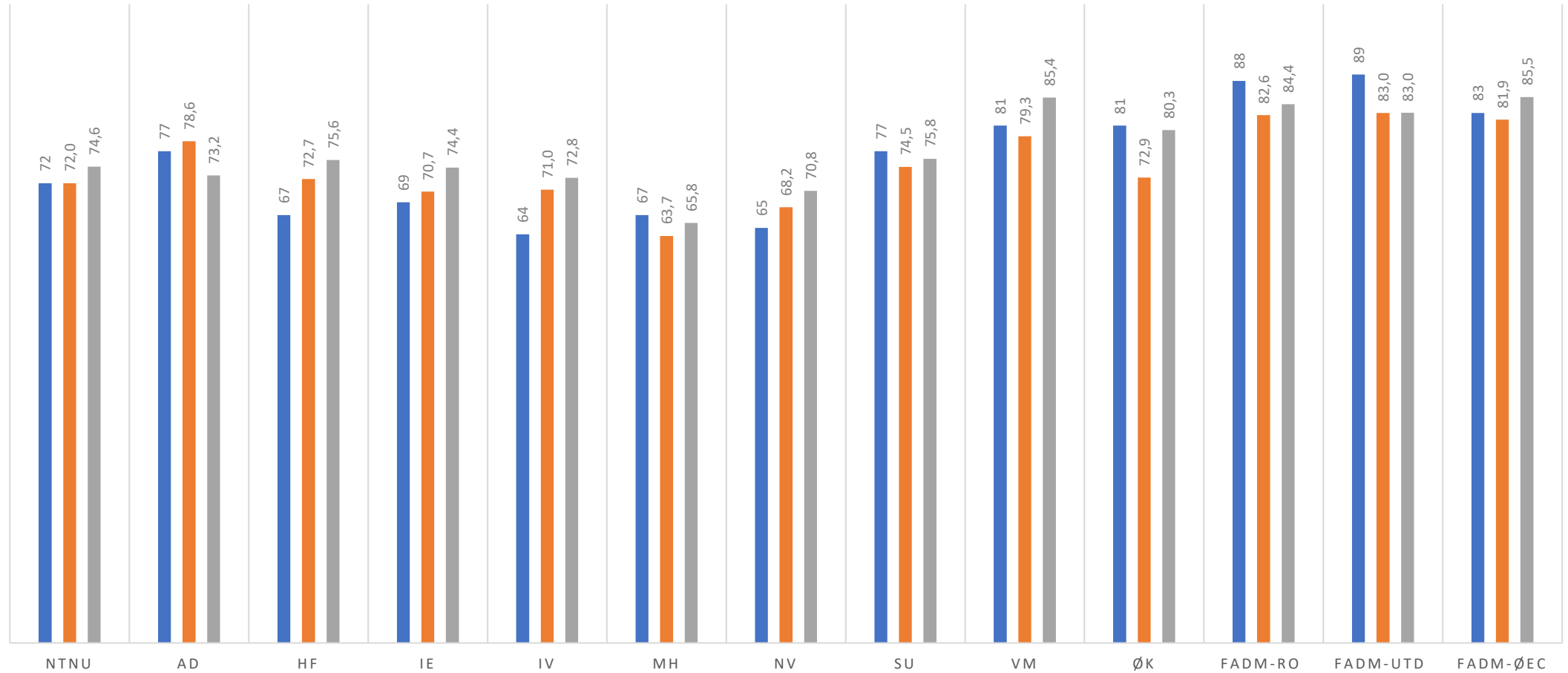
ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSEN 2023

■ 1. uke ■ 2. uke ■ 3. uke

ARBEIDSMILJØUNDERSØKELSEN SVARPROSENT

■ 2019 ■ 2021 ■ 2023

HMS-årsrapport 2023, tilbakemelding til NV

Fra sentral HMS-seksjon: Forslag til forbedringsområder i 2024

1. *Risikovurdering av organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø*

- 7 av 9 enheter ved NV svarer at de har oppdaterte risikovurderinger for aktiviteter som kan innebære en risiko for arbeidstakerne, det er bra. 5 svarer imidlertid at organisatoriske og psykososiale forhold ikke er vurdert i de aktuelle risikovurderingene. 7 enheter svarer at de har vært involvert i omstillingsprosesser i løpet av 2023, av disse er det 2 som ikke har gjennomført risikovurderinger i forkant. Se [NTNUs retningslinjer for omstilling](#) gjeldende fra 01.06.2021.

2. *Kjennskap til NTNUs retningslinjer for rus og avhengighet*

- Ved NV svarer 4 av 9 enheter at de ansatte i liten grad er gjort kjent med retningslinjene, eller de vet ikke om det er gjort kjent. Se [NTNUs retningslinjer for rus og avhengighet](#) (blir trolig revidert i 2024).

3. *Målrettet helseundersøkelse der lovkrav utløser dette:*

- 3 enheter svarer nei på dette spørsmålet. Disse bør kontakte Bedriftshelsetjenesten for evt. bistand til å risikovurdere behovet for helseundersøkelse.

4. *Kjennskap til retningslinjer for forebygging av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager*

- På dette området svarer 3 av 9 enheter at de ikke har rutiner for å gjøre medarbeiderne kjent med denne typen informasjon. Se [NTNUs retningslinjer for forebygging av arbeidsrelaterte muskel- og skjelettplager](#).

Innsidamelding 11.01.2024

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-24

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå ^[1]	Tidsperiode	Kommentar
1. HMS-opplæring	1.1 Gjennomføre HMS-kurs for alle ansatte	2	2023	E-læringskurs HMS + øvelser i førstehjelp og brannvern
	1.2 Etablering av rutiner for drift av system for elæring HMS, innarbeiding i «onboarding»-rutiner	2 og 3	2023-24	Rutiner skal sikre at nye ansatte raskt blir innkalt til HMS-kurs
2. Sikkerhet og beredskap (SoB)	2.1 Ansette sikkerhetsrådgiver, etablere SoB-ressurs	2	2023	
	2.2 Gjennomføre beredskapsøvelse, evaluere og følge opp	2	Vår 23	Felles øvelse med SINTEF og sentral beredskap 19. apr.
	2.3 Eksportkontroll - etablere og videreutvikle rutiner og informasjon	2 og 3	2023-24	Inkluderer innarbeiding av rolle for sikkerhetsrådgiver
	2.4 Adgangskontroll – vurdering av skjermingsbehov (klassifisering), lokal gjennomgang av adganger	2 og 3	2023-24	Skjermingsbehov knyttet til eksportkontroll skal ivaretas. Innarbeiding av rolle for lokal «områdeadministrator» for adgang.
3. Risiko-vurdering	3.1 Opplæring i risikovurdering for vitenskapelig ansatte, spesielt veiledere.	1, 2 og 3	2023-24	Inkluderer grunnleggende om risikovurdering. Skal bidra til å styrke bevissthet om arbeidslederansvar iht. AML (også for arbeid ved annen enhet). Tidspkt. avh. av nytt system NTNU. Nivå 1 må levere system og generell info/opplæring.
	3.2 Gjennomføre risikovurdering av Kjemiblokk 5 – prosjektet, utflytting og midlertidig situasjon	2 og 3	2023	Både fysisk og psykososialt arbeidsmiljø må inkluderes
4. HMS-avvik, lederinvolvering	4.1 Systematisk deling av erfaring med HMS-avvik og involvering av lederlinje. HMS-avvik og andre vesentlige HMS-saker settes på agenda for NV ledermøte.	2 og 3	Løpende, kontinuerlig	Avvik tas opp i HMS-møter ved institutt/enhet. Avvik med stort (lærings)potensiale tas opp i NV ledermøte. Fokus på personskaderisiko, forebygging og god avvikshåndtering.
5. HMS-rutiner	5.1 Etablere/videreutvikle lokale rutiner for «ryddedag» på laboratorier iht. vedtatt retningslinje ved NV	3	2023	Hvert institutt/enhet skal vurdere nødvendig innhold i tillegg til det som angis i retningslinje.
6. Jobbe-ale-alarmer (JAA)	6.1 Vurdere hvilke områder som har behov for JAA, avklare sone-inndeling.	2 og 3	2023	Eksisterende system fases ut og må erstattes. Behov for JAA skal vurderes på nytt. NV-retningslinje legges til grunn.
	6.2 Avklare anskaffelsesprosess, koordinere med SINTEF Industri	2	2023	
	6.3 Etablering av nytt system, innarbeiding, opplæring	2 og 3	2023-24?	Usikkert hvor lang tid prosessen vil ta. Eksisterende system fases ut oktober 2023.
7. Psykososialt arbeidsmiljø	7.1 Etablere rutiner for gjennomføring av medarbeidersamtaler særlig for stipendiater og postdoktorer	2 og 3	2023-24	Avklaring av hvem som skal gjennomføre samtalene Sørge for god gjennomføring innenfor instituttens systemer Se det i forhold til føringer på NTNU nivå
	7.2 Kartlegge status ihht lederperspektivet om tilstedeværelse på jobb/jobbe hjemmefra/ hjemmekontor-ordning sett i forhold til NTNUs retningslinjer for hjemmekontor .	2 og 3	2023-2024	Hensikt: Kartlegge/undersøke og komme med anbefalinger
8. Oppfølging av sykefravær	8.1 Etablere roller og rutiner for sykefraværs-oppfølgings-systemet til NAV for ledere og HR	2 og 3	2023-2024	Hensikt: det er behov for å etablere roller og rutiner etter implementering av BOTT-ØL som har endret tilgangsstyring. Dette er tema som det også jobbes med sentralt på NTNU.

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-2024, status

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå ^[1]	Tidsperiode	Kommentar <i>Status januar 2024</i>
1. HMS-opplæring	1.1 Gjennomføre HMS-kurs for alle ansatte	2 (og 3)	2023 <i>Løpende</i>	E-læringskurs HMS + øvelser i førstehjelp og brannvern <i>Gjennomført Totalt innkalt ca. 980 ansatte. Ca. 750 har fullført E-læring. 730 ansatte har deltatt på kurs i førstehjelp og brannvern, hvorav 610 har fullført komplett kurs (E-læring + fysisk kurs). Purring gjennomført nov 23, av nivå 3 med bistand fra nivå 2. Praktisk kurs brannvern og førstehjelp gjennomført mai/juni og okt/nov 23. Skal framover gjennomføres hver vår og høst.</i>
	1.2 Etablering av rutiner for drift av system for e-læring HMS, innarbeiding i «on-boarding»-rutiner	2 og 3	2023-24	Rutiner skal sikre at nye ansatte raskt blir innkalt til HMS-kurs <i>Under innarbeiding Kurspåmeldingsansvar og purringsansvar lagt til nivå 3 med bistand fra nivå 2, årshjul er utarbeidet for oppdatering av innhold og oppfølging og kontroll av gjennomføring i forbindelse med e-læringskurset i HMS</i>

[1] Nivå: 1=NTNU, 2=Fakultet, 3=alle enheter under fakultetet (Institutter, Felles forskningsinfrastruktur)

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-2024, status

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå	Tidsperiode	Kommentar
				<i>Status januar 2024</i>
2. Sikkerhet og beredskap (SoB)	2.1 Ansette sikkerhetsrådgiver, etablere SoB-ressurs	2	2023	<i>Gjennomført, oppstart 15. mai 2023 (Maren Haugdal)</i>
	2.2 Gjennomføre beredskapsøvelse, evaluere og følge opp	2	Vår 23 2024	<i>Felles øvelse med SINTEF og sentral beredskap 19. apr. Gjennomført to beredskapsøvelser for NV LBL: kjenne beredskapsplan, rollebeskrivelse og forventningsavklaring. Flere øvelser i 2024, prioritet på implementering av nytt system</i>
	2.3 Eksportkontroll - etablere og videreutvikle rutiner og informasjon	2 og 3	2023-24	<i>Inkluderer innarbeiding av rolle for sikkerhetsrådgiver Rutiner for ansatte, gjester og besøkende etablert. Kontinuerlig arbeid hvor sikkerhetsrådgiver er rådgivende og gir opplæring, skal sikre enhetlige rutiner ved NTNU.</i>
	2.4 Adgangskontroll – vurdering av skjermingsbehov (klassifisering), lokal gjennomgang av adganger	2 og 3	2023-24	<i>Skjermingsbehov knyttet til eksportkontroll skal ivaretas. Innarbeiding av rolle for lokal «områdeadministratør» for adgang. Verdikartlegging starter vår 24: Identifisere sensitive områder, få kontroll og oversikt over eget utstyr og aktivitet. Sikkerhetsrådgiver er med i sentral arbeidsgruppe nedsatt av Eiendomsavdelingen</i>

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-2024, status

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå	Tidsperiode	Kommentar
3. Risiko- vurdering	3.1 Opplæring i risikovurdering for vitenskapelig ansatte, spesielt veiledere.	1, 2 og 3	2023-24	Inkluderer grunnleggende om risikovurdering. Skal bidra til å styrke bevissthet om arbeidslederansvar iht. AML (også for arbeid ved annen enhet). Tidspkt. avh. av nytt system NTNU. Nivå 1 må levere system og generell info/opplæring. <i>Nytt system (EQS) lanseres innen utgangen av januar (?). Digital brukeropplæring vil bli lagt ut. Opplegg for lokal opplæring ved NV avklares i NV HMS-forum.</i>
	3.2 Risikovurdering av Kjemiblokk 5 – prosjektet, utflytting og midlertidig situasjon	2 og 3	2023	Både fysisk og psykososialt arbeidsmiljø må inkluderes <i>IKP har gjennomført risikovurdering: SWOT-analyse (Strength, Weakness, Opportunities and Threats). Inndelt i 5 områder</i>
4. HMS- avvik, leder- involvering	4.1 Systematisk deling av erfaring med HMS-avvik og involvering av lederlinje. HMS-avvik og andre vesentlige HMS-saker settes på agenda for NV ledermøte.	2 og 3	Løpende, kontinuerlig	Avvik tas opp i HMS-møter ved institutt/enhet. Avvik med stort (lærings)potensiale tas opp i NV ledermøte. Fokus på personskaderisiko, forebygging og god avvikshåndtering. <i>HMS-avvik tas jevnlig opp i HMS-forum. HMS-koordinatorer gjennomgår avvik med inst.leder og i lokale HMS-møter. HMS-avvik med (potensiale for) alvorlig personskade, tas opp i ledermøtet og rapporteres til NVs styre.</i>

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-2024, status

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå	Tidsperiode	Kommentar
5. HMS-rutiner	5.1 Etablere/videreutvikle lokale rutiner for «ryddedag» på laboratorier iht. vedtatt retningslinje ved NV	3	2023	Hvert institutt/enhet skal vurdere nødvendig innhold i tillegg til det som angis i retningslinje . <i>Flere enheter har lokale rutiner fra før. Utarbeidet lokalt tilpasset rutine ved SeaLab og verksteder.</i>
6. Jobbe-alene- alarm (JAA)	6.1 Vurdere hvilke områder som har behov for JAA, avklare soneinndeling.	2 og 3	2023	Eksisterende system fases ut og må erstattes. Behov for JAA skal vurderes på nytt. NV-retningslinje legges til grunn. <i>Alle enheter har meldt inn ang. behov for JAA. Pilotanlegg i Kjemiblokk 4 etablert. Eksisterende system JAA driftes foreløpig videre.</i>
	6.2 Avklare anskaffelsesprosess, koordinere med SINTEF Industri	2	2023	<i>Anskaffelsen utløser krav om anbudskonkurranse. Lagt ut anbud rett før jul, tilbudsfrist 22.01. SINTEF holdt informert.</i>
	6.3 Etablering av nytt system, innarbeiding og opplæring	2 og 3	2024	Usikkert hvor lang tid prosessen vil ta. Eksisterende system fases ut oktober 2023. <i>Nytt system tidligst på plass april/mai.</i>

HMS-handlingsplan for NV-fakultetet 2023-2024, status

Tema	Oppgave	Ansvarlig / nivå	Tidsperiode	Kommentar
7. Psykososialt arbeidsmiljø	7.1 Etablere rutiner for gjennomføring av medarbeidersamtaler særlig for stipendiater og postdoktorer	2 og 3	2023-24	Avklaring av hvem som skal gjennomføre samtalene Sørge for god gjennomføring innenfor instituttens systemer Se det i forhold til føringer på NTNU nivå <i>Instituttens ulike modeller for medarbeidersamtaler er lagt frem i ledermøte.</i> <i>Nye rutiner sees i sammenheng med ny instituttstruktur i neste periode.</i>
	7.2 Kartlegge status ihht lederperspektivet om tilstedeværelse på jobb/jobbe hjemmefra/ hjemmekontor-ordning sett i forhold til NTNUs retningslinjer .	2 og 3	2023-24	Hensikt: Kartlegge/undersøke og komme med anbefalinger. Etablere grunnlag for felles praksis <i>Hjemmekontorordning er en ordning etablert på NTNU-nivå, og evaluering av ordningen ved fakultetet ønskes samkjørt med evaluering ved NTNU. Spørsmål om hjemmekontor inngår i arbeidsmiljøundersøkelsen</i>
8. Oppfølging av sykefravær	8.1 Etablere roller og rutiner for sykefraværs-oppfølgings-systemet til NAV for ledere og HR	2 og 3	2023-24	Hensikt: etablere roller og rutiner etter implementering av BOTT-ØL som har endret tilgangsstyring. Dette er tema som det også jobbes med sentralt på NTNU. <i>Gjennomført opplæring i HR-matrisen og det gis lederstøtte i langtidssykmeldinger.</i> <i>Det jobbes med å utarbeide felles rutiner og roller i IA-nettverket for NTNU.</i>

Kunnskap for en bedre verden

Prosess ny instituttstruktur ved NV

HMS i endringsprosessen for ny instituttstruktur

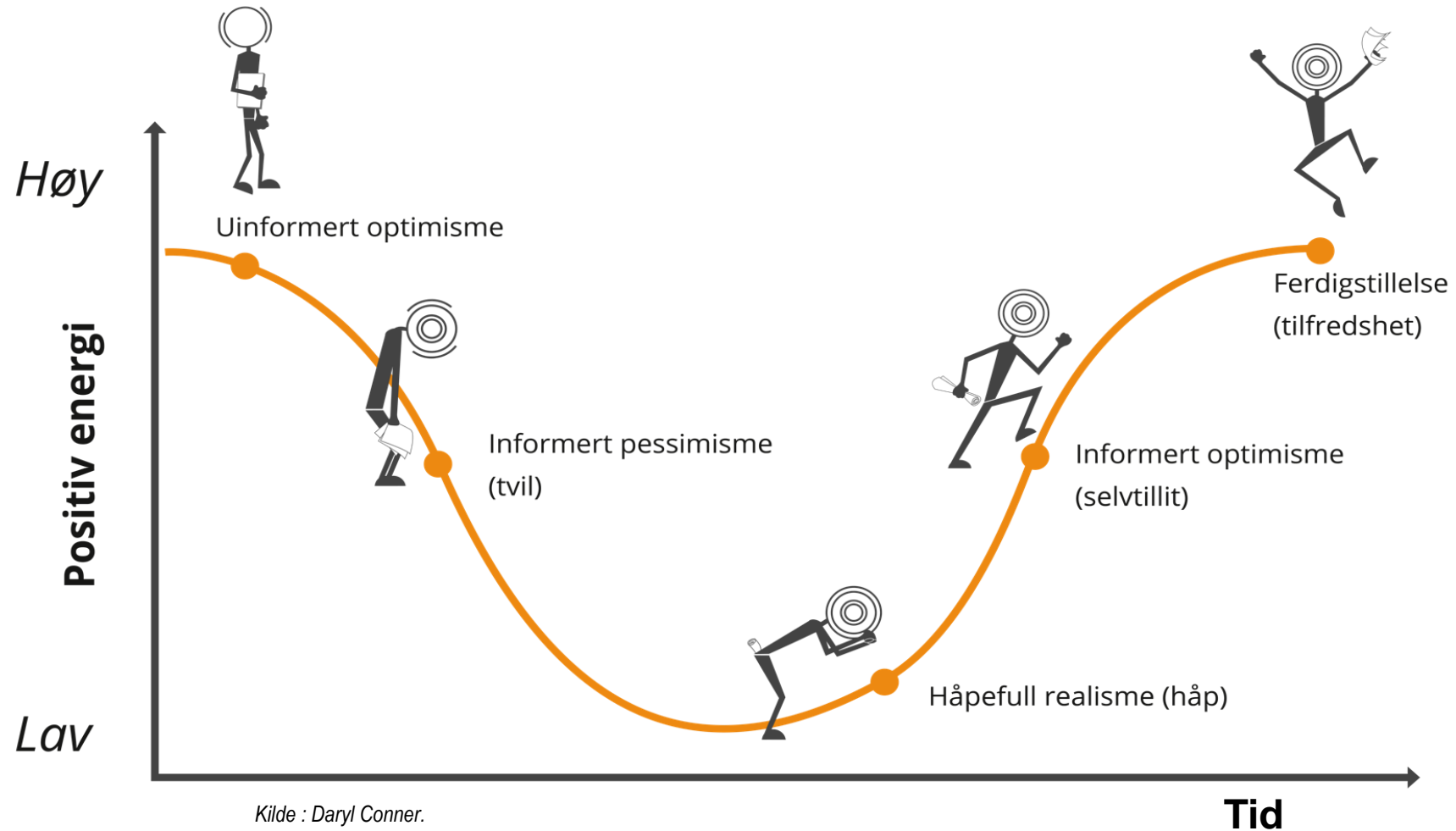
- HMS underveis i prosessen
  - Noen vil få nye kolleger
  - Noen får nye arbeidsoppgaver
  - Noen får ny organisatorisk tilknytting
  - Ingen vil bli sagt opp

- Hva bør vi gjøre underveis i prosessen for at belastningen ved disse endringene skal bli minst mulig?
  - Informasjon
  - Plan for medvirkning
  - Fokus på muligheter

HMS etter omorganisering

- Etter omorganisering vil vi ha 3, 5 eller 6 institutt i tillegg til Fakultetsadministrasjonen og felles forskningsinfrastrukturer.
- Hver av enhetene skal ha en HMS-koordinatorrolle og ett/flere verneombud.
- Hvordan bør vi tenke når vi fordeler og dimensjonerer HMS-rollene i den fremtidige organisasjonen?
  - Hvilke konsekvenser har de ulike modellene for rollen som HMS-koordinator? Hva er nødvendig ressurs i denne rollen? (stillingsandel).
  - Hvordan bygge et sterkt «HMS-lag» ved enhetene? Ser dere nye muligheter for dette i ny organisasjonsstruktur?

Den emosjonelle endringskurven

Gruppeoppgaver: Ca 30 min på hver oppgave. Gruppeleder/referent (HMS-koordinator) oppsummerer (helst digitalt). Send inn notatene til Espen

1. Hva bør vi gjøre underveis i endringsprosessen for at belastningen ved disse endringene skal bli minst mulig?

- Informasjon
- Plan for medvirkning
- Fokus på muligheter

2. Hvordan bør vi tenke når vi fordeler og dimensjonerer HMS-rollene i den fremtidige organisasjonen?

- Hvilke konsekvenser har de ulike modellene for rollen som HMS-koordinator? Hva er nødvendig ressurs i denne rollen? (stillingsandel).
- Hvordan bygge et sterkt «HMS-lag» ved enhetene? Ser dere nye muligheter for dette i ny organisasjonsstruktur?